

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

KLASA: 384-12/2023-001/0004

URBROJ: 559-07/1-23-001

Zagreb, 1. prosinca 2023.

ZAPISNIK O PROVEDBI INSPEKCIJSKOG NADZORA NAD RADOM
DRUŠTVA ZA ZAŠTITU NOVINARSKIH AUTORSKIH PRAVA

Inspeksijski nadzor provodi se temeljem članka 267. stavka 2. točke 1. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 111/21; dalje: ZAPSP) nad organizacijom za kolektivno ostvarivanje prava **Društvo za zaštitu novinarskih autorskih prava (dalje: DZNAP)** sa sjedištem u Zagrebu, Ivana Perkovca 2.

Nadzor provode državne službenice Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo (OIB: 89755384389) zadužene za provedbu inspeksijskog nadzora (dalje: službenice Zavoda):

gđa Daniela Kuštović Kokot, voditeljica Samostalne službe za autorsko pravo te europske i međunarodne poslove

gđa Tatjana Kostel Radošević, voditeljica Službe za planiranje, financije i kontrolu

gđa Marija Šiša Hrlić, voditeljica Odjela za autorsko i srodna prava te provedbu prava intelektualnog vlasništva.

U ime nadziranog subjekta inspeksijskom nadzoru prisustvuju:

gđa Valentina Wiesner, predsjednica DZNAP-a

g. Saša Paparella, glavni tajnik DZNAP-a.

Slijedom ugovora o suradnji DZNAP-a s Hrvatskim društvom skladatelja, Zaštita autorskih muzičkih prava (HDS ZAMP), inspeksijskom nadzoru prisustvuju:

g. Davorin Penc, voditelj Sektora pravnih poslova i razvoja poslovanja, HDS ZAMP

gđa Ana Felja, voditeljica Odjela audiovizualnih, literarnih i dramskih prava, HDS ZAMP

gđa Dijana Sokač, financijski suradnik, HDS ZAMP.

Predmet inspeksijskog nadzora je poslovanje DZNAP-a u razdoblju od 2019. do 2022. godine.

Inspeksijski nadzor započinje 5. listopada 2023. godine u 12,30 sati, u sjedištu DZNAP-a u Zagrebu, u prisutnosti svih naprijed navedenih osoba.

Točka 1.

Organizacijski oblik i izdana odobrenja za rad

Udruga DZNAP (OIB: 98506485179) upisana je u Registar udruga Republike Hrvatske 14. travnja 2008. godine pod registarskim brojem 21006063. Prema podacima iz registra udruga, predsjednica udruge je gđa Valentina Wiesner, a glavni tajnik udruge je g. Saša Paparella. Imenovane osobe ovlaštene su za zastupanje DZNAP-a.

Ispis iz registra udruga prilaže se spisu inspekcijskog nadzora (dalje: spis).

DZNAP obavlja djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava u Republici Hrvatskoj za autore novinare, prema odobrenju Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo (dalje: Zavod) izdanog rješenjem KLASA: UP/I-034-03/2018-020/0007, URBROJ: 559-07/2-18-004 od 19. listopada 2018. godine te rješenjem Zavoda o ispravku pogreške KLASA: UP/I-034-03/2018-020/0007, URBROJ: 559-07/2-19-005 od 31. siječnja 2019. godine, za prava predviđena ranije važećim ZAPSP-om (NN 167/03, 79/07, 80/11, 141/13, 127/14, 62/17 i 96/18) te prema odobrenju Zavoda izdanog rješenjem KLASA: UP/I-034-03/2018-020/0007, URBROJ: 559-07/2-22-018 od 20. listopada 2022. godine, za prava predviđena novim ZAPSP-om. Rješenja su objavljena u službenim glasilima Zavoda broj 22/2018 i 2/2023.

Službenice Zavoda uvodno predstavljaju područja koja će biti predmetom inspekcijskog nadzora, te navode da će nadziranom subjektu i HDS ZAMP-u biti dostavljene na ispunjavanje tabele u *excel* formatu koje je pripremio Zavod, a koje se odnose na tijek prihoda i rashoda, troškove organizacije, stanje fondova i druge podatke. Također, od nadziranog subjekta bit će zatražene određene konto kartice, bruto bilanca, knjigovodstvene kartice partnera, primjeri računa i obračuna, analize troškova DZNAP-a te dokumentacija za nekoliko projekata koje je u proteklom razdoblju financirala udruga DZNAP iz svojih fondova.

U pogledu financijskog poslovanja predstavnica DZNAP-a navodi da ubiranje naknada i raspodjelu za DZNAP prema ugovoru radi HDS ZAMP, a da su za ostale računovodstvene poslove ugovorom angažirali poduzeće Integra računovodstvo d.o.o. iz Zagreba, Heinzelova 62 a. Zatraženo je da se u nastavku nadzora preda u spis preslika predmetnog ugovora.

Prelazi se na raspravu o tijeku implementacije poslova kolektivnog ostvarivanja prava u odnosu na prava propisana novim ZAPSP-om, za koja je DZNAP stekao pravo kolektivnog ostvarivanja prema rješenju Zavoda od 20. listopada 2022. godine. Radi se o sljedećim pravima:

- a) pravo činjenja dostupnim javnosti i pravo umnožavanja radi činjenja dostupnim javnosti
- b) pravo umnožavanja, distribuiranja i priopćavanja javnosti novinarskih i fotoreporterskih autorskih djela izdvojenih iz pisanih, elektroničkih i drugih medija i publikacija grupiranjem po temama, kada to radi osoba različita od nakladnika medija
- c) pravo iznajmljivanja iz članka 34. stavka 2. ZAPSP-a, kad se novinarska i fotoreporterska djela uvrštena u tiskane informativne publikacije daju pripadnicima javnosti na korištenje u ograničenom razdoblju, na mjestima pristupačnim javnosti, kao što su ugostiteljski objekti, uz ostvarivanje izravne ili neizravne imovinske ili komercijalne koristi
- d) pravo na naknadu za javnu posudbu iz članka 34. stavka 3. ZAPSP-a
- e) pravo na udio u naknadi nakladnika informativnih publikacija kad njihove informativne publikacije na internetu koriste pružatelji usluga informacijskog društva (članak 167. stavak 1. ZAPSP-a)
- f) pravo na naknadu za umnožavanje autorskog djela za privatno korištenje iz članka 183. stavaka 2. i 3. ZAPSP-a
- g) pravo na naknadu za umnožavanje i distribuiranje autorskog djela korištenjem ograničenja autorskog prava uvrštavanjem u zbirke iz članka 197. stavka 3. ZAPSP-a.

Predstavnica DZNAP-a iznosi u odnosu na svako pojedino novo pravo sljedeće informacije:

U odnosu na prava navedena pod točkama a) i e), koja su međusobno povezana, navodi se da se ta prava još ne ostvaruju jer nije došlo do dogovora s nakladnicima. U pogledu toga DZNAP je iskazao nezadovoljstvo jer nakladnici nisu pozvali predstavnike udruge novinara na pregovore s platformom *Google*.

Napominje se, nadalje, da se DZNAP trajno zalaže da pri prenošenju tekstova (ponovnom korištenju od strane drugog medija) budu navedeni i autor i nakladnik koji je objavio autorski tekst, no da s

uspostavljanjem ovakve prakse ima puno poteškoća. Autori se u praksi često navode samo korištenjem inicijala, ili se čak uopće ne navode.

U odnosu na pravo navedeno pod točkom b) navodi se da se radi o tzv. *press clippingu* te da ovo pravo DZNAP za sada jedino ostvaruje u sustavu kolektivnog ostvarivanja prava.

U odnosu na pravo navedeno pod točkom c) navodi se da u pogledu ostvarivanja toga prava nema značajnijih pomaka jer da ugostitelji odgovaraju da će ukinuti pretplatu na dnevne listove ako se bude tražilo da dodatno plaćaju za ostvarivanje ovog prava novinara, a što bi onda bilo na štetu nakladnika.

U odnosu na pravo navedeno pod točkom d) navodi se da je DZNAP poduzeo inicijativu slanjem dopisa Ministarstvu kulture i medija, kako bi se i za novinare izdvojio određeni iznos proračunskih sredstava za javnu posudbu njihovih djela u knjižnicama, no da do sada nisu dobili odgovor nadležnog ministarstva. Navode da su ih više neformalno uputili da se vezano za ostvarivanje ovog prava obrate Društvu hrvatskih književnika (DHK), koje ostvaruje ovo pravo za autore književnih djela.

U odnosu na pravo navedeno pod točkom f) navodi se da DZNAP ne ostvaruje ovo pravo. Budući da ove naknade prikuplja HDS ZAMP i dijeli ih organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava na temelju ranije sklopljenih ugovora, predstavnik HDS ZAMP-a navodi da bi se prethodno trebalo provesti istraživanje o tome koriste li se autorska novinarska djela umnožavanjem na nosače podataka za privatno korištenje, da bi se slijedom toga mogla donijeti odluka o potrebi uključivanja DZNAP-a u ugovor, kao ovlaštenika na naknadu.

U odnosu na pravo navedeno pod točkom g) navodi se da se isto ne ostvaruje.

Točka 2.

Pregled obaveznog sadržaja mrežnih stranica DZNAP-a

Pregledan je sadržaj mrežnih stranica DZNAP-a (poveznica: <https://dznep.hr/category/javna-objava/>), kako bi se utvrdilo sadrži li stranica sve dokumente i podatke propisane člancima 250. i 251. ZAPSP-a. Nadzirani subjekt upućuje se na to da su organizacije za kolektivno ostvarivanje prava dužne kontinuirano ažurirati podatke koji su predmetom obavezne objave.

Utvrđeno je da se na mrežnoj stranici DZNAP-a nalazi Statut DZNAP-a usvojen 1. lipnja 2023. godine, Pravilnik o članstvu za novinare, autore pisanih tekstova te audio i video priloga i Pravilnik o članstvu za novinare fotoreportere te autore audio i video priloga, usvojeni također 1. lipnja 2023. godine, Pravilnik o fondovima usvojen 7. svibnja 2022. godine te Pravilnik o raspodjeli naplaćenih autorskih naknada usvojen 17. prosinca 2022. godine. Na mrežnoj stranici sadržana su i izvješća o transparentnosti i vezana revizorska izvješća za izvještajna razdoblja koja su predmet ovog nadzora. Ova izvješća trebaju ostati na stranici najmanje pet godina od objave.

Izvješća koja se objavljuju trebaju biti potpisana od strane ovlaštenih osoba DZNAP-a odnosno od strane revizora. Ranije verzije internih propisa trebaju biti uklonjene s mrežnih stranica kako ne bi dolazilo do zabune o tome koja je važeća verzija propisa.

Nadalje, stranica sadrži popis članova Predsjedništva (Upravni odbor) i Nadzornog odbora te se navodi da DZNAP ima sklopljen jedan ugovor o uzajamnom zastupanju, i to sa slovenskom organizacijom za kolektivno ostvarivanje prava ANA.

Postavlja se pitanje sadrži li stranica cjenike koje organizacija primjenjuje te obrasce za sklapanje ugovora te predstavnica DZNAP-a navodi da cjenike za *press clipping* nemaju, a da će obrazac ugovora objaviti.

Utvrđuje se da su u dokumentima objavljenim na mrežnoj stranici DZNAP-a na dan pregleda sadržani podaci propisani u članku 250. ZAPSP-a (s izuzetkom obrasca za sklapanje ugovora) te su objavljena obavezna izvješća iz članka 251. ZAPSP-a.

Točka 3. Interni propisi DZNAP-a

Interni pravila DZNAP-a objavljena su na mrežnoj stranici organizacije <https://dznep.hr/category/javna-objava/> te se u ispisu s navedene stranice prilažu u spis (ispisi su izvršeni 20. rujna 2023. godine).

Službenice Zavoda zatražile su pojašnjenje pojedinih odredaba internih propisa odnosno njihove primjene u praksi poslovanja DZNAP-a. Uputile su i na potrebu određenih izmjena u propisima, kako slijedi:

a) Statut DZNAP-a od 1. lipnja 2023. godine

- članak 5. stavak 2. Statuta – ukazuje se na to da umjesto riječi *žig* u ovom kontekstu treba koristiti riječ *pečat*, pa je navedeni izričaj potrebno ispraviti;

- članak 10. stavak 7. – u prvoj rečenici potrebno je brisati dio teksta koji glasi „*članovi i članice Društva kao*“ jer se ova odredba treba odnositi na sve nositelje prava koje bi po odobrenju Zavoda mogao zastupati DZNAP (naime, trenutno važeći tekst Statuta u ovoj odredbi mogao bi se tumačiti i na način da su dozvoljeni dvostruki mandati, što prema ZAPSP-u nije dozvoljeno);

- s obzirom na zahtjeve iz članka 262. ZAPSP-a prema kojem su organizacije za kolektivno ostvarivanje prava dužne utvrditi učinkovite i pravodobne postupke u kojima će rješavati prigovore svojih članova i drugih organizacija s kojima imaju sklopljene ugovore, postavlja se pitanje DZNAP-u u kojem roku će podnositelji dobiti odluku o prigovoru o kojem odlučuje Skupština udruge u slučajevima iz članka 11. stavka 6. Statuta (napominje se da je u članku 14. stavku 5. Statuta takav rok određen). Predstavnik DZNAP-a navodi da će se razmotriti moguća pravna rješenja za ovu situaciju, dodajući da takvih situacija u praksi nije bilo;

- članak 15. stavak 4. Statuta – ukazuje se na to da nije propisano u kojem roku će Vijeće časti odlučiti o zahtjevu predsjednika/ce DZNAP-a za utvrđivanjem stegovne odgovornosti člana te nije propisano ima li član pravo žalbe/prigovora na takvu odluku (ovaj članak je potrebno uskladiti s člankom 31. Statuta odnosno odgovarajuće uputiti na taj članak);

- članak 16. stavak 4. Statuta - ukazuje se na to da nije propisano u kojem roku će Vijeće časti odlučiti o zahtjevu predsjednika/ce DZNAP-a za rješavanje spora vezanog uz sukob interesa te nije predviđeno dvostupanjsko odlučivanje kao u drugim sporovima (članak je potrebno uskladiti s člankom 31. Statuta odnosno odgovarajuće uputiti na taj članak). Uz to, u članku 16. potrebno je uvesti dodatne brojčane oznake stavaka;

- postavlja se pitanje ima li DZNAP u praksi osnovane stručne službe Društva, predviđene člankom 28. stavcima 3. i 4. Statuta te člankom 38. Statuta, a predstavnik DZNAP-a navodi da nema;

- u članku 31. Statuta nisu označeni brojevi stavaka, a u drugom odlomku (stavku 2.) istoga članka potrebno je rok za žalbu odrediti od dana *primitka* odluke Vijeća časti;

- u članku 34. Statuta numeraciju ispred trećeg stavka potrebno je ispraviti;

- vezano uz članak 37. stavak 2. Statuta, postavlja se pitanje kojim općim aktom se može odrediti osoba koja ima ovlasti donositi odluke o financijskom poslovanju udruge te koji će općenito u praksi biti slučajevi da takve odluke donose osobe koje nisu predsjednik/ca odnosno tajnik/ca udruge. Predstavnik

DZNAP-a navodi da su to slučajevi u kojima DZNAP daje naloge vezane uz financijsko poslovanje HDS ZAMP-u, slijedom sklopljenog ugovora o suradnji.

b) Pravilnik o članstvu za novinare, autore pisanih tekstova te audio i video priloga od 1. lipnja 2023. godine

- članak 3. stavak 8. Pravilnika - postavlja se pitanje isto kao kod članka 11. stavka 6. Statuta DZNAP-a, te predstavnica DZNAP-a navodi da će se razmotriti moguća pravna rješenja za ovu situaciju;

- članak 5. točka f) Pravilnika - postavlja se pitanje zašto su od ostvarivanja prava kod DZNAP-a isključeni novinari koji su autori tekstova u stripovima ili tekstova uz top-liste ili slične rubrike. Predstavnica DZNAP-a navodi da se stripovi ne smatraju novinarskim autorskim djelom, a da će se u ostalom dijelu odredba precizirati jer se nije mislilo isključiti tekstove o npr. top-listama (glazbene kritike ili slično) nego same top-liste kao popis pjesama rangiranih prema popularnosti;

- članak 5. točka i) Pravilnika - postavlja se pitanje na koji način se kvantificira propisani uvjet odnosno koliko objavljenih radova (na godišnjoj razini) se smatra povremenim ili prigodnim objavljivanjem. Predstavnica DZNAP-a kao primjer navodi tekstove liječnika koji su bili objavljivani tijekom razdoblja pandemije bolesti COVID-19. Tim liječnicima, autorima tekstova, isplaćeni su honorari za takve povremene radove koji su bili često objavljivani u medijima i potom uvrštavani u *press clipping* izvještaje, no ovi liječnici slijedom takvih objava nisu uključeni u članstvo udruge jer nisu novinari po profesiji i njima se ne isplaćuje iznos iz članka 4. stavka 3. točke 1. Pravilnika o raspodjeli naplaćenih autorskih naknada (u daljnjem tekstu: glavarina);

- članak 7. stavak 1. Pravilnika - u prvoj rečenici potrebno je brisati dio teksta koji glasi „*članovi i članice Društva kao*“ jer se ova odredba treba odnositi na sve nositelje prava koje bi po ovlaštenju Zavoda mogao zastupati DZNAP;

- članak 8. Pravilnika - traži se tumačenje primjene odredaba iz ovoga članka u praksi udruge. Predstavnica DZNAP-a pojašnjava da se višom silom zbog koje se novinar prestaje baviti profesionalnim novinarstvom i uslijed čega njegov status prelazi u status mirovanja smatraju slučajevi bolesti, otkaza na poslu, i sl. Tijekom faze mirovanja ne isplaćuje se glavarina;

- članak 9. stavak 3. Pravilnika (a tako i u članku 14. stavku 5. Statuta DZNAP-a) - traži se tumačenje primjene odredbe prema kojoj će se iz članstva brisati član udruge koji najmanje 3 godine neopravdano ne obavlja novinarski posao, odnosno, na koji način se utvrđuje postojanje *neopravdanih razloga* i zašto je potrebna tako stroga mjera kao što je isključenje iz članstva. Iz zapisnika sa Skupštine DZNAP-a od 1. lipnja 2023. godine proizlazi da je DZNAP brisao iz članstva slijedom ove odredbe 68 svojih članova.

Predstavnica DZNAP-a pojašnjava da se radi o članovima koji su se prestali baviti profesionalnim novinarstvom, a unatoč tome isplaćivana im je glavarina. Navodi da su svakog od tih 68 članova prethodno kontaktirali i pitali da li da ga stave u status mirovanja ili ga se može brisati iz evidencije članova jer se prestao baviti novinarstvom. Slijedom tako provedenih konzultacija nisu poslije zaprimili niti jedan prigovor članova koji su brisani iz evidencije. DZNAP nije brisao iz članstva one članove do kojih nije mogao doći. Napominje se da članovi koji su brisani iz evidencije mogu ponovno postati članovi DZNAP-a ako ispune uvjete za članstvo. Navodi se da DZNAP nadalje planira svake godine revidirati svoje članstvo;

- članak 11. stavak 5. Pravilnika - ukazuje se na to da nije propisano u kojem roku će Vijeće časti odlučiti o zahtjevu predsjednika/ce DZNAP-a za utvrđivanjem stegovne odgovornosti člana te da nije propisano ima li član pravo žalbe/prigovora na takvu odluku;

- članak 12. stavak 2. Pravilnika - ukazuje se na to da nije propisano u kojem roku će Vijeće časti odlučiti o zahtjevu predsjednika/ce DZNAP-a za rješavanje spora vezanog uz sukob interesa te nije predviđeno dvostupanjsko odlučivanje (članak je potrebno uskladiti s člankom 31. Statuta DZNAP-a).

c) Pravilnik o članstvu za novinare fotoreportere te autore audio i video priloga od 1. lipnja 2023.

- članak 3. stavak 2. Pravilnika - ukazuje se na to da procedura primitka u članstvo nije dovoljno jasna te predstavnica DZNAP-a pojašnjava da se Zbor fotoreportera koji će biti konzultiran u ovom postupku nalazi pri Hrvatskom novinarskom društvu (HND). Predsjedništvo DZNAP-a sastoji se, inače, od 8 novinara i 3 fotoreportera;

- članak 3. stavak 4. Pravilnika - potrebno je propisati rok u kojem je Skupština dužna donijeti odluku.

d) Pravilnik o fondovima od 7. svibnja 2022.

- članak 3. stavak 2. Pravilnika - potrebno je na kraju rečenice umjesto riječi „Pravilnika“ navesti riječ „članka“, jer se poduzimaju mjere samo vezane uz ciljeve i svrhu ovoga Fonda, a ne i drugih fondova koji se propisuju Pravilnikom;

- članak 8. Stavak 4. Pravilnika - potrebno je predvidjeti da su korisnici sredstava iz fondova DZNAP-a dužni dostaviti i financijsku dokumentaciju o trošenju sredstava, koja će biti pregledana i arhivirana u udruzi, a istu je obvezu potrebno predvidjeti i u članku 4. stavku 2. ovoga Pravilnika. Cilj je ovih dopuna općenito jačanje nadzora nad trošenjem sredstava dodijeljenih korisnicima iz fondova organizacija za kolektivno ostvarivanje prava.

S obzirom na to da je DZNAP na svojim mrežnim stranicama objavio i dodatni interni akt pod nazivom *Pravilnik za prijavljivanje projekata*, kojeg je usvojio također 7. svibnja 2022., a koji nije usklađen sa zahtjevima ZAPSP-a niti Pravilnika o fondovima DZNAP-a, kako u nazivlju fondova, tako ni u načinu prikupljanja sredstava (posebno se pritom ukazuje na nepravilnosti u članku 1. i članku 2. predmetnog Pravilnika), potrebno je Pravilnik za prijavljivanje projekata staviti van snage odnosno uskladiti ga sa zahtjevima ZAPSP-a.

Službenice Zavoda su i ovom prilikom naglasile da ZAPSP propisuje tri fonda u poslovanju organizacija za kolektivno ostvarivanje prava (članak 230. stavak 3. podstavak 4., te članak 245. stavak 3. i stavak 4. ZAPSP-a), propisuje načine izdvajanja sredstava za te fondove kao i namjenu trošenja sredstava iz svakog od tih fondova te se organizacije za kolektivno ostvarivanje prava u poslovanju trebaju pridržavati navedenih pravila.

e) Pravilnik o raspodjeli naplaćenih autorskih naknada od 17. prosinca 2022.

- članak 3. stavak 2. - poziva se DZNAP da detaljnije u nadzoru opiše troškove organizacije odnosno što čini trošak vlastite Službe DZNAP-a. Predstavnici DZNAP-a navode da se radi o isplatama naknada za predsjedništvo i za glavnog tajnika udruge (članovi predsjedništva dobivaju po održanoj sjednici iznos od 27 eura), zatim su tu troškovi računovodstva, revizije, najma radne prostorije, troškovi održavanja mrežne stranice, troškovi službenog mobitela tajnika udruge, trošak prijevoza na sjednicu skupštine DZNAP-a za dva člana, trošak radne skupine za izradu internih akata DZNAP-a, troškovi članarine u HUP-u i IFPRO-u te troškovi izrade mjesečnog informativnog izdanja odnosno glasila (*Newsletter*);

- članak 5. Pravilnika - upitan o primjeni ovoga članka, DZNAP navodi da nema primjene ove odredbe u praksi jer ta prava DZNAP ne ostvaruje;

- članak 6. stavak 2. Pravilnika - potrebno je pojasniti da li se i na koji način u praksi koristi metoda uzorka. Predstavnici DZNAP-a pojašnjavaju da se niti ova odredba ne primjenjuje u praksi jer *presscut* agencije dostavljaju podatke o korištenju autorskih novinarskih djela te se izračuni naknada vrše prema stvarnom korištenju. Pritom u nekim slučajevima DZNAP ima problema s identifikacijom autora jer je potrebno utvrditi koji autor se krije iza određenih inicijala ili pseudonima;

- članak 10. Pravilnika - potrebno je pojasniti u smislu stavka 1. ovoga članka smatra li se nositeljem prava i nakladnik; potrebno je također pojasniti događa li se u praksi da sredstva koja pripadaju nakladnicima prijeđu u neraspodjeljive iznose a potom nakon tri godine i u zastaru te koliko je takvih slučajeva bilo u razdoblju od 2019. do 2022. godine; je li s nakladnicima dogovoreno kako će se postupati s iznosima koji pripadaju nakladnicima a koji se zbog određenih okolnosti nisu nakladnicima raspodijelili.

Predstavnici DZNAP-a navode da se nositeljem prava u smislu ovog članka smatra i nakladnik te da se sredstva čuvaju i za nakladnike, no neki od njih niti ne žele s DZNAP-om sklopiti ugovor kako bi im se isplatile naknade od *press clipping-a* (primjerice Nova TV i RTL). Navodi se da oko 90% ukupno neraspodjeljivih iznosa DZNAP-a zapravo proizlazi iz naknada koje nisu raspodijeljene nakladnicima. Pojašnjava se da *press clipping* agencije novinarska i fotoreporterska autorska djela koriste iz različitih izvora, kao što su radijske i televizijske postaje, tiskovna izdanja, ali i sa internetskih stranica, uključujući i one iza kojih stoje pojedinci koji nisu nakladnici i do kojih DZNAP niti ne može doći. Nakon odlaska u zastaru, sredstva se usmjeravaju u Fond neraspodjeljivih iznosa i koriste se za natječaje DZNAP-a.

Vezano uz raspodjelu prema glavarini koja iznosi 30% ukupno raspoloživih prihoda od *press clipping-a* (članak 4. stavak 3. točka 1. Pravilnika), predstavnica DZNAP-a navodi da su se s ovom metodom izračuna raspodjele složili članovi udruge, a njome je postignuto da novinari, autori radova iz nekih područja koja su manje zastupljena u *press clipping* izvještajima (npr. kultura) dobiju određeni iznos naknade za svoj autorski rad. Ostatak sredstava (70%) raspodjeljuje se prema stvarnim podacima o korištenju odnosno razmjerno broju objava (članak 4. stavak 3. točka 2. Pravilnika). Za razliku od ovog sustava raspodjele, novinari fotoreporteri sva prikupljena sredstva dijele na jednake dijelove (članak 4. stavak 4. Pravilnika). Pojašnjava se da *press clipping* agencije još uvijek ne dostavljaju cjelovite podatke o tome koliko se fotografija proda kroz njihove izvještaje.

Nastavno na pitanja raspodjele, DZNAP je na posljednjoj skupštini održanoj u lipnju 2023. godine izvijestio članove da je došlo do pogrešaka u dijelu izračuna za 2020. i 2021. godinu te da su nekim članovima nenamjerno isplaćeni nešto veći odnosno manji iznosi od onoga koliko su trebali dobiti. Prema navodima predsjednice DZNAP-a radilo se o preliminarno procijenjenoj ukupnoj svoti od oko 60.000,00 kuna. Članovi Skupštine DZNAP-a složili su se s time da se više uplaćeni iznosi neće potraživati od članova, a članovima koji su dobili manje iznose naknada izvršit će se nadoplata iz Fonda za žalbe i prigovore. Do kraja 2023. godine isplatit će se odgovarajući iznosi članovima kojima su isplaćeni manji iznosi za 2020. godinu, a tijekom 2024. godine isplatit će se manje isplaćeni iznosi za 2021. godinu. Ove pogreške u izračunima naknada učinjene su u samom DZNAP-u te je odlučeno da će se ubuduće svi izračuni za raspodjelu raditi u HDS ZAMP-u, uz suradnju s predstavnicima DZNAP-a (suradnja je neophodna jer je u nekim slučajevima potrebno identificirati o kojem se autoru novinaru radi, budući da se često označavaju samo s inicijalima).

Zavod će zatražiti cjeloviti pregled navedenih korekcija u isplatama. DZNAP je upozoren da je izračune isplata dužan vršiti pažljivo i bez pogrešaka, budući da je to jedna od temeljnih zadaća organizacije za kolektivno ostvarivanje prava. U članku 244. stavku 1. ZAPSP-a propisano je da je organizacija za kolektivno ostvarivanje prava dužna redovito, uredno i precizno raspodijeliti i isplatiti iznose namijenjene nositeljima prava.

Inspeksijski nadzor zaključuje se u 17,00 sati, pri čemu su predstavnice HDS ZAMP-a gđa Felja i gđa Sokač otišle u 14,50 h. Inspeksijski nadzor nastavit će se 23. listopada 2023. u 9,00 sati u prostorijama HDS ZAMP-a, gdje će se provesti nadzor nad financijskim poslovanjem DZNAP-a.

Inspeksijski nadzor se nastavlja 23. listopada 2023. s početkom u 9,10 h, a nadzoru prisustvuju službenice Zavoda gđa Daniela Kušćević Kokot, gđa Tatjana Kostel Radošević i gđa Marija Šiša Hrlić te predstavnik DZNAP-a g. Saša Paparella i predstavnici HDS ZAMP-a g. Davorin Penc, gđa Ana Felja te gđa Dijana Sokač. Nadzor se provodi u sjedištu HDS ZAMP-a u Zagrebu, Heinzelova 62a.

Točka 4. Opća pitanja poslovanja DZNAP-a

Nastavno na korekcije u isplatama za 2020. i 2021. godinu, predstavnica HDS ZAMP-a je navela kako isplata za manje isplaćene iznose članovima DZNAP-a za 2020. godinu još nije započela.

Službenice Zavoda postavljaju pitanje kako je moguće da revizori DZNAP-a nisu uočili greške u isplatama za 2020. i 2021. godinu, na što je od predstavnika DZNAP-a i HDS ZAMP -a odgovoreno da od *press clipping* agencija dolazi preko 2 milijuna zapisa te da je u to vrijeme u DZNAP-u poslove glavnog tajnika vršila osoba koja je na tom radnom mjestu bila nova pa su se dogodile greške. Trenutno su u izradi ispravljene liste isplatnih iznosa članovima za 2020. godinu. Temeljem preliminarne kalkulacije, u 2023. godini DZNAP je u Fond za žalbe i prigovore izdvojio iznos od 10.000 eura za potrebe korekcija u isplatama, pri čemu je trenutno u tom fondu iznos u visini od oko 8.900 eura.

Službenice Zavoda postavljaju pitanje jesu li se do sada od strane DZNAP-a i HDS ZAMP-a vršile kontrole podataka *press clipping* agencija koji predstavljaju temelj za fakturiranje, kako to predviđa članak 8. ugovora kojeg su sklopili DZNAP i HDS s jedne strane, te tri *press clipping* agencije s druge strane (ugovor se detaljnije pojašnjava pod točkom 9. ovoga zapisnika), jesu li sve tri agencije izdale bjanko zadužnice kako to propisuje članak 7. predmetnog ugovora te je li u praksi koja zadužnica podnesena na naplatu. Predstavnik HDS ZAMP-a odgovara da imaju bjanko zadužnice za sve tri *press clipping* agencije te da niti jednu od njih do sada nisu aktivirali. Kontrola podataka *press clipping* agencija vršila se samo jednom do sada, od strane HDS ZAMP-a.

Na pitanje službenica Zavoda koliko bankovnih računa ima DZNAP, predstavnik DZNAP-a odgovara da udruga ima otvorena dva bankovna računa u Zagrebačkoj banci, pri čemu je drugi račun otvoren prošle godine za potrebe evidentiranja sredstava iz Fonda neraspodjeljivih iznosa.

Vežano uz tijek kolanja sredstava, navodi se da *press clipping* agencije dostavljaju HDS ZAMP-u na mjesečnoj razini izvještaje o korištenju novinarskih autorskih djela i prihodu koji su ostvarile s osnove tih korištenja, pri čemu se posebno dostavljaju podaci za novinarska djela koja se objavljuju u tisku i na internetkim stranicama, a posebno za ona koja se objavljuju na radiju i televiziji. Na temelju tih podataka HDS ispostavlja mjesečnu fakturu *press clipping* agencijama (u ime i za račun DZNAP-a), koje potom vrše uplatu sredstava HDS-u. HDS potom obavještava DZNAP o iznosu fakturiranih sredstava *press clipping* agencijama pa DZNAP taj ukupni iznos fakturira HDS-u, ali i istog dana HDS taj iznos fakturira DZNAP-u, pojašnjavajući da je takva praksa uspostavljena temeljem upute Porezne uprave, radi evidentiranja obveze plaćanja PDV-a s obje strane. Ti se računi izmijenjeni između HDS-a i DZNAP-a međusobno kompenziraju (evidentirano na konto kartici 1612x i 2424x – *Hrvatsko društvo skladatelja*). Sredstva se prikupljaju i čuvaju na bankovnim računima HDS-a, koji potom obavlja raspodjelu autorima i nakladnicima.

Sredstva koja nisu isplaćena u roku od tri godine (ranije je to razdoblje iznosilo pet godina) odlaze u zastaru te se prebacuju na žiro račun DZNAP-a i evidentiraju se na konto 3633 – *ostali nespomenuti prihodi*. U travnju 2021. izvršena je zadnja isplata DZNAP-u neraspodjeljivih iznosa prema zastarnom roku od pet godina (iznos od 130.580,06 kn), a nakon toga je HDS doznačivao DZNAP-u sredstva računajući prema zastarnom roku od tri godine.

Pojašnjava se da HDS ZAMP ne obavlja knjigovodstvene usluge za DZNAP, nego je obavljanje tih usluga DZNAP povjerio knjigovodstvenom servisu Integra računovodstvo d.o.o., s kojim je 1. ožujka 2021. godine sklopio Ugovor o pružanju usluga (knjigovodstveno-administrativni poslovi i savjetovanje) na neodređeno vrijeme. Primjerak ugovora prilaže se spisu.

Prema podacima iz Godišnjeg izvješća o transparentnosti (dalje: GIT) za 2021. godinu, udruga DZNAP je 2021. godine izvršila prijelaz iz jednostavnog u dvojno knjigovodstvo.

Uoči nadzora, od DZNAP-a su zatražene pojedine konto kartice te su uz njih u nadzoru dana sljedeća pojašnjenja:

Konto 3112 – *Prihodi od pružanja usluga* – radi se o prihodima koji su protustavka izdanim računima HDS ZAMP-u (konto 1612x), ali se kao prihodi mjesečno unose u različitim iznosima, prema potrebi za pokriće troškova DZNAP-a; dio su mase za raspodjelu članstvu DZNAP-a, koja se u DZNAP-u evidentira kroz prijelazni konto 24939.

Konto 3633 – *Ostali nespomenuti prihodi* - na ovom kontu knjiže se sredstva koja su u zastari.

Konto 4257– *Intelektualne i osobne usluge* čine konta 42571 *Ugovori o djelu*, 42572 *Autorski honorari*, 42574 *Računovodstvene i revizorske usluge* i 42579 *Ostale intelektualne usluge*. Na kontu 42571 *Ugovori o djelu* knjiže se sredstva isplaćena po osnovi ugovora o djelu za predsjednicu, glavnog tajnika, informatičara i za ostale članove Predsjedništva te za članove Nadzornog odbora DZNAP-a. Redovne mjesečne naknade isplaćuju se samo predsjednici i glavnom tajniku DZNAP-a te osobi zaduženoj za poslove informatike (održavanje mrežne stranice). Članovi predsjedništva naknade dobivaju jednom u tromjesečju (napominje se da je deset aktivnih članova Predsjedništva koji ostvaruju pravo na naknadu, dok jedanaesti član u ovom sazivu posljednjih 18 mjeseci ne dolazi na sjednice i stoga ne prima naknadu). Također, osoba koja uređuje glasilo DZNAP-a (*Newsletter*) prima naknadu od oko 200 eura po objavljenom glasilu. Na tom se poslu izmjenjuje svaki mjesec drugi član Predsjedništva. Na kontu 42572 *Autorski honorari* evidentiraju se sredstva koja se kroz natječaj dodjeljuju izabranim projektima u obrazovne, socijalne i kulturne svrhe.

Konto 42599 – *Ostale nespomenute usluge*, obuhvaća trošak od 20% za usluge koje HDS pruža DZNAP-u temeljem sklopljenog ugovora između tih dviju organizacija za kolektivno ostvarivanje prava.

Konto 1612x – *kupac HDS*, obuhvaća mjesečne račune između HDS-a i DZNAP-a koji se kompenziraju temeljem upute Porezne uprave u vezi plaćanja PDV-a.

Konto 2424x – dobavljači DZNAP-a, a najveći prema iznosu je HDS.

Vezano uz ranije izneseni podatak da 90% neraspodjeljivih iznosa naknada pripada medijskim nakladnicima, postavlja se pitanje DZNAP-u na koji način se ova situacija može unaprijediti odnosno može li DZNAP pripremiti i objaviti na svojoj mrežnoj stranici popis nakladnika koji imaju pravo na naknadu, kako bi oni mogli biti informirani i kako bi mogli dati udruzi sve podatke potrebne za isplatu naknade te kako sredstva koja im prema članku 4. stavku 1. Pravilnika o raspodjeli DZNAP-a pripadaju ne bi odlazila u zastaru.

Predstavnik DZNAP-a iznosi podatak da ova organizacija trenutno ima sklopljena 32 ugovora s medijskim nakladnicima (uzevši u obzir ranije navedeno da su neki internetski nakladnici nepoznati te da dva televizijska nakladnika ne žele sudjelovati u raspodjeli, kao niti časopis Nacional). Predstavnik DZNAP-a navodi da se mogu provjeriti kontakti dijela nakladnika za koje su prikupljene naknade radi izrade navedenog popisa te da DZNAP može i obavijestiti te nakladnike o pravu na naknadu.

Podaci o registriranim medijskim nakladnicima dostupni su putem evidencija koje vodi Agencija za elektroničke medije (AEM).

Te su evidencije dostupne na sljedećim poveznicama:

Internetski portali:

<https://pmu.e-mediji.hr/Public/PregledElPublikacije.aspx>

TV nakladnici:

<https://pmu.e-mediji.hr/Public/PregledTvNakladnici.aspx> .

Kako se, prema navodima predstavnika DZNAP-a, u nekim slučajevima radi o vrlo malim iznosima naknada koje pripadaju pojedinom nositelju prava temeljem izvršenog obračuna, službenice Zavoda napominju nadziranom subjektu da internim propisima kolektivna organizacija može regulirati postupanje s minimalnim iznosima naknade i propisati kako se ona u konačnici raspodjeljuje¹. Takvu izmjenu internih pravila svakako treba najprije potvrditi Skupština organizacije.

Iz GIT-ova proizlazi, a isto potvrđuju i predstavnici DZNAP-a i HDS ZAMP-a, da u izvještajnom razdoblju za godine 2019.–2022. nisu izdvajana sredstva u fondove, osim u Fond za žalbe i prigovore, u koji je 2021. i 2022. godine izdvojen iznos od po 10 000 kn, a 2022. godine iznos od 75.345 kn (10 000 eura).

Predstavnice Zavoda u okviru ove točke postavile su i neka pitanja vezana uz GIT-ove za godine koje su predmet nadzora. S obzirom na to da se u GIT-u za 2021. godinu pod neraspodjeljivim iznosima navode dva različita podatka, predstavnice Zavoda upitale su koji je podatak ispravan, na što su predstavnici HDS ZAMP-a pojasnili da je na dan 31. prosinca 2021. ostalo neraspodjeljenih sredstava u iznosu od 491.227,12 kn. Drugi podatak koji se navodi u GIT-u je iznos od 621.807,16 kn, a radi se o tome da je razlika između ta dva iznosa odnosno iznos sredstava u zastari od 130.580,04 kn isplaćen s računa HDS-a na račun DZNAP-a u travnju 2021. godine, dok je iznos sredstava u zastari od 491.227,12 kn isplaćen u travnju 2022. godine (sredstva evidentirana na kontu 3633 – *ostali nespomenuti prihodi*). Nakon što neraspodijeljeni iznosi uđu u zastaru, HDS vrši isplatu tih iznosa DZNAP-u, koji ta sredstva koristi za pokrivanje svojih troškova te za potrebe financiranja projekata.

Na upit o tome koje sve dokumente i podatke DZNAP-a traži revizor u postupku kontrole obračuna raspodjele za određenu godinu, predstavnica HDS ZAMP-a pojašnjava da revizor traži podatke o naplati od *press clipping* agencija, popis članova DZNAP-a, naloge i konta knjiženja kako bi se utvrdilo je li sve uredno isplaćeno, odluku o raspodjeli naknada, zapisnik sa Skupštine, ispis kartice Fonda za žalbe i prigovore, ugovore i dodatke ugovorima, listu najprodavanijih autora novinara te interne akte DZNAP-a. Na upit o tome koliko uzoraka obračuna naknade članovima DZNAP-a revizor uzima kako bi utvrdio jesu li isplate ispravno obavljene, predstavnica HDS ZAMP-a odgovara da se radi o pet uzoraka.

Točka 5.

Materijalni i ljudski kapaciteti DZNAP-a za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja prava

Na pitanje je li od datuma izdavanja rješenja Zavoda DZNAP-u 2022. godine bilo kakvih promjena vezano uz uvjete iz članka 224. stavka 3. drugog podstavka ZAPSP-a, koji se odnose na stručne osobe odgovorne za obavljanje pravnih i financijskih poslova organizacije, predstavnici DZNAP-a navodi da nije. Obavljanje pravnih i financijskih poslova kolektivnog ostvarivanja prava DZNAP je povjerio HDS ZAMP-u temeljem sklopljenog ugovora o poslovnoj suradnji iz 2008. godine, a računovodstvene poslove za DZNAP obavlja trgovačko društvo Integra računovodstvo d.o.o.

Na upit o broju osoba koje u DZNAP-u rade na poslovima vezanim uz kolektivno ostvarivanje prava te ima li udruga DZNAP osobe zaposlene na tim poslovima, predstavnici DZNAP-a pojašnjava da se poslovima kolektivnog ostvarivanja prava u DZNAP-u aktivno trenutno bavi deset osoba, ali da udruga nema zaposlenika.

DZNAP ima sjedište u Zagrebu te nema poslovnice u drugim gradovima u Hrvatskoj.

U pogledu materijalnih uvjeta te opremljenosti informatičkom i komunikacijskom opremom, postavlja se pitanje o broju računala na kojima se vrši obrada podataka te o samom tijeku procesa obrade podataka (članak 224. stavak 3. podstavak prvi ZAPSP-a). Pojašnjeno je da prikupljanje naknada od korisnika, obradu podataka te raspodjelu nositeljima prava za DZNAP obavlja HDS ZAMP, koristeći svoje ljudske i materijalne resurse, kako je i navedeno u okviru točke 4. zapisnika. Udruga DZNAP nema u vlasništvu

¹ *slijedom prakse u postupanju nekih drugih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava u RH*

informatičku opremu, pa kad je potrebno izvršiti određene poslove u DZNAP-u, koriste se privatna računala članova Predsjedništva.

Na poseban upit službenica Zavoda o tome jesu li postojeći kapaciteti dostatni za poslove kolektivnog ostvarivanja prava koja ostvaruje DZNAP, predstavnik DZNAP-a navodi da jesu.

Na pitanje kako se u DZNAP-u obavljaju poslovi redovnog pružanja informacija nositeljima prava i korisnicima kao i poslovi prikupljanja potrebnih informacija o autorima i drugim nositeljima prava, njihovim nasljednicima, te utvrđivanja nositelja prava za potrebe isplate prikupljenih naknada, predstavnik DZNAP-a navodi da se svim članovima putem e-pošte jednom mjesečno u svrhu informiranja šalje *newsletter*, a glavni tajnik je dostupan svakodnevno putem mobitela (broj mobitela glavnog tajnika dostupan je na internetskoj stranici DZNAP-a). Na istom mjestu objavljena je i adresa e-pošte predsjednice i tajnika, putem kojih ih nositelji prava mogu kontaktirati, pa su u tom smislu redovno dostupni i na upite odgovaraju bez odlaganja (navedeni kontakti objavljeni su putem <https://dznep.hr/kontakt/>). Također, HDS ZAMP je u radnom vremenu uvijek dostupan i za upite nositelja prava DZNAP-a odnosno za njihove korisnike.

Nadalje se postavlja pitanje ima li DZNAP nekretnina u vlasništvu udruge, te ima li nekretnina u najmu. Predstavnik DZNAP-a navodi da nekretnina u vlasništvu nemaju, a da za potrebe rada DZNAP-a iznajmljuju prostoriju koja se nalazi u Hrvatskom novinarskom domu na adresi Perkovičeva ul. 2, Zagreb, za koju plaćaju mjesečni najam Hrvatskom novinarskom društvu. U tom prostoru predsjednica i glavni tajnik DZNAP-a borave samo povremeno, budući da su inače u radnom odnosu i rade na drugim lokacijama.

Naposlijetku, na pitanje obavlja li DZNAP kao udruga određenu gospodarsku (profitnu) djelatnost, predstavnik DZNAP-a odgovara da takvu djelatnost DZNAP ne obavlja.

Točka 6.

Međunarodna suradnja i ugovori o uzajamnom zastupanju te članstvo DZNAP-a u međunarodnim, europskim i nacionalnim udruženjima

Prema podacima objavljenim na mrežnoj stranici DZNAP-a proizlazi da DZNAP ima sklopljen samo jedan ugovor o uzajamnom zastupanju, i to sa slovenskom organizacijom za kolektivno ostvarivanje prava ANA.

Vežano uz to, postavlja se pitanje je li bilo u izvještajnom razdoblju međusobne isplate naknada s ovom organizacijom te je li DZNAP poduzeo dodatne korake radi sklapanja novih ugovora o uzajamnom zastupanju, barem s organizacijama iz država bliže regije čija djela se koriste u RH (pitanje vezano uz članak 2. stavak 2. i 3. Pravilnika o raspodjeli naplaćenih autorskih naknada i ZAPSP-om).

Predstavnik DZNAP-a navodi da međusobnih isplata naknada s organizacijom ANA nije bilo. U pogledu sklapanja ugovora o uzajamnom zastupanju pojašnjava kako *press clipping* agencije u Hrvatskoj prate samo hrvatske medije odnosno da izuzetno rijetko objavljuju nešto iz stranih medija. Uz to, u državama iz regije i šire u Europi uglavnom nisu osnovane organizacije za kolektivno ostvarivanje prava koje okupljaju autore novinare, a nije bilo ni značajnijih korištenja djela hrvatskih autora novinara u inozemstvu, prema saznanjima kojima raspolaže DZNAP.

DZNAP je član sljedećih međunarodnih i europskih stručnih udruženja:

- Međunarodnog saveza organizacija za kolektivnu zaštitu prava autora i nakladnika (IFRRO)
- Ekspertne grupe za autorska prava Europske federacije novinara (EFJ), preko članstva predsjednice DZNAP-a u AREG-u (*Authors' Rights Expert Group*).

Na nacionalnoj razini DZNAP je član Hrvatske udruge poslodavaca (HUP).

Točka 7. **Broj izdanih punomoći i članstvo u organizaciji DZNAP**

Postavljaju se pitanja o broju redovnih i počasnih članova DZNAP-a, te vode li se o članovima sve potrebne evidencije sukladno članku 228. stavku 7. ZAPSP-a. DZNAP je iskazao da ima 836 redovnih te da trenutno imaju samo jednu počasnju članicu. DZNAP ima 697 članova novinara i 139 fotoreportera (podaci prema evidencijama od 3. listopada 2023.). Navodi se da o svojim članovima DZNAP vodi sve propisane evidencije. Evidencije se vode i u HDS ZAMP-u te o svakoj promjeni u pogledu članstva postoji pisani trag.

Priložen je ispis iz evidencije za jednog redovnog člana DZNAP-a.

Na pitanje da li se za isplatu naknade traži potpisivanje punomoći te da li svaki potpisnik punomoći ujedno postaje član DZNAP-a, predstavnik DZNAP-a odgovara da je tome tako. Nije bilo slučajeva da neki nositelj prava nije primljen u članstvo DZNAP-a. Na pitanje je li DZNAP pozvao nositelje prava da potpišu nove punomoći za potrebe ostvarivanja prava prema novom ZAPSP-u odnosno prema novom rješenju, predstavnik DZNAP-a odgovara da ima članova koji su potpisali nove punomoći.

Na poseban upit ima li nositelja prava iz inozemstva koji su izravno opunomoćili DZNAP za zastupanje, predstavnik DZNAP-a navodi da nema iako bi to mogli biti, primjerice, dopisnici.

Od 13 h inspeksijskom nadzoru prisustvuje i gđa Valentina Wiesner, predsjednica DZNAP-a.

Postavlja se nadalje pitanje ima li članova, hrvatskih novinara, koji su otkazali punomoć DZNAP-u i potom za određenu državu/e opunomoćili neku inozemnu organizaciju za kolektivno ostvarivanje prava te je li bilo otkazivanja punomoći u izvještajnom razdoblju od 2019. do 2022. godine. Predstavnik DZNAP-a navodi da nije bilo otkazivanja punomoći (no neki su novinari istupili iz članstva u udruzi jer su se prestali baviti novinarstvom).

Pojašnjava se kako ima i članova DZNAP-a koji su otišli na rad izvan Hrvatske, ali svoja novinarska autorska djela objavljuju u Hrvatskoj i takvima se isplata naknade obavlja u RH ili u zemlji u kojoj rade, ovisno o njihovoj želji, pazeći da ne dođe do dvostrukog oporezivanja.

Postavlja se pitanje o broju slučajeva otkazivanja punomoći članovima od strane same organizacije DZNAP u istom izvještajnom razdoblju (isključenje člana). Predstavnik DZNAP-a odgovara da takvih slučajeva nije bilo od 2019. do 2022. godine, ali je bilo isključenja članova na Skupštini održanoj 2023. godine.

Na pitanje o broju prigovora članova na obračun autorskih naknada te o prosječnom vremenu njihova rješavanja u izvještajnom razdoblju od 2019. do 2022. godine DZNAP je iskazao podatak da je u tom razdoblju iz Fonda za žalbe i prigovore isplaćena naknada u korist sedmero nositelja prava. Uglavnom se radilo o administrativnim pogreškama pri obradi podataka, a prigovori su rješavani u pravilu u roku od nekoliko radnih dana, a samo iznimno u nešto duljem roku (od oko mjesec dana).

Nadalje se postavljaju pitanja je li bilo drugih prigovora članova na rad DZNAP-a te na što su se ti prigovori odnosili. Posebno se postavlja pitanje jesu li članovi podnosili prigovore na opće poslovanje DZNAP-a, na troškove poslovanja, na raspodjelu naknada, korištenje neraspodjeljivih iznosa i dr. Predstavnik DZNAP-a navodi da u razdoblju od 2019. do 2022. godine nije bilo prigovora članova na rad DZNAP-a.

U 13,30 sati sjednicu inspeksijskog nadzora napustio je glavni tajnik udruge, g. Saša Paparello.

Postavlja se pitanje o načinu postupanja DZNAP-a kada prigovor na obračun imaju nakladnici s kojima DZNAP ima sklopljen ugovor, na što predstavnica DZNAP-a odgovara da do sada nije bilo prigovora nakladnika (osim jednog slučaja iz srpnja ove godine, zaprimljenog putem Zavoda).

Točka 8.

Rad upravnih i nadzornih tijela te ostalih tijela DZNAP-a

Podaci o članovima nadzornih i upravnih tijela DZNAP-a objavljeni su na mrežnoj stranici: <https://dznep.hr/o-nama/> te se u ispisu s navedene stranice prilažu u spis.

Postavlja se pitanje o tome koliko često članovi Upravnog odbora (ovdje se naziva Predsjedništvo DZNAP-a, koje ima 11 članova) i Nadzornog odbora DZNAP-a održavaju svoje sjednice te na koji način o svojim odlukama informiraju članstvo DZNAP-a u razdoblju između zasjedanja opće skupštine organizacije.

U 2021. godini održano je 13 sjednica Predsjedništva, u 2022. godini održano je 17 sjednica, a tijekom ove godine do sada 13 sjednica te će biti zakazano još sjednica do kraja godine. Nadzorni odbor sastaje se jednom do dva puta godišnje. Navodi se i da će sljedeće godine biti održana izborna Skupština DZNAP-a na kojoj će u članstvo Nadzornog odbora trebati izabrati predstavnika fotoreportera. Također će se povećati broj članova fotoreportera u Predsjedništvu (umjesto tri bit će četiri fotoreportera). Između održavanja sjednica skupštine, o odlukama Predsjedništva i Nadzornog odbora DZNAP informira svoje članstvo putem *newslettera*, potom sva priopćenja za mrežnu stranicu DZNAP šalje svojim članovima i putem e-pošte, a vijesti se objavljuju i na društvenim mrežama *Facebook* te *LinkedIn*.

Postavlja se nadalje pitanje imaju li članovi Nadzornog odbora (ili barem neki od njih) odgovarajuća stručna znanja potrebna za obavljanje zadaće redovnog nadzora zakonitosti novčanog i materijalnog poslovanja udruge i drugih zadaća određenih člankom 30. Statuta udruge. Predstavnicu DZNAP-a navodi da je jedan od tri člana Nadzornog odbora istraživački novinar Ivan Pandžić, koji se inače u svojem novinarskom radu bavi otkrivanjem nepravilnosti u financijskom poslovanju i financijskim aferama, te se u tom smislu procijenilo da ima potrebna znanja i za obavljanje navedenih zadaća Nadzornog odbora.

S obzirom na to da je Statutom propisano da predsjednik/ca i glavni tajnik/ca DZNAP-a mogu dobivati novčanu naknadu za obavljanje svojih zadaća u udruzi, postavlja se pitanje ostvaruju li pravo na naknadu uz članove Predsjedništva DZNAP-a i članovi Nadzornog odbora, članovi Vijeća časti te Odbora za zaštitu autorskih prava odnosno posebni savjetnici ili članovi posebno imenovanih radnih tijela predviđenih Statutom (članak 26. stavak 1. podstavak treći te članak 18. stavak 2. Statuta), sukladno mogućnosti propisanoj člankom 39. stavkom 3. Statuta.

Predstavnicu DZNAP-a navodi da članovi Nadzornog odbora imaju pravo na naknadu po svakoj održanoj sjednici (u iznosu od 27 eura). Vijeće časti i Odbor za zaštitu autorskih prava nisu se sastajali, no da jesu, i oni bi imali pravo na naknadu po sjednici u tom iznosu. Osim ove naknade po sjednici, članovi Predsjedništva imaju pravo i na naknadu za rad na nekom poslu ili radnom projektu u DZNAP-u, pri čemu maksimalna satnica iznosi 20 eura. Inače, kad članovi Predsjedništva rade na određenim projektima, analizirajući obavljeni posao Predsjedništvo odobrava ocjenu utrošenih radnih sati.

Za prisustvovanje na sjednicama Predsjedništva DZNAP-a naknade se isplaćuju jednom u tromjesečju. Uz to, predsjednica, glavni tajnik i informatičar DZNAP-a imaju pravo na redovna mjesečna primanja (drugi dohodak).

Prema podacima navedenim u godišnjim financijskim izvješćima za godine 2019. do 2022., proizlazi da su članovima Predsjedništva i Nadzornog odbora isplaćene naknade u ukupnom bruto iznosu od 152.649,35 kn u 2019., 192.208,43 kn u 2020., 257.410,26 kn u 2021. te 290.462,59 kn u 2022. godini. S obzirom na zabilježeni kontinuirani rast ovih naknada, postavlja se pitanje jesu li u te iznose uključene i naknade koje su članovi Predsjedništva i Nadzornog odbora dobili po osnovi svojeg autorskog rada kroz raspodjelu prihoda kolektivne organizacije ili se radi samo o naknadama za rad u ovim tijelima udruge. Predstavnicu DZNAP-a navodi da su u navedene iznose uključene naknade za rad u tijelima udruge i naknade od autorskih prava. U pogledu rasta naknada navodi kako su prvih par godina od

početka rada DZNAP-a naknade dobivali samo glavni tajnici udruge dok su ostali radili bez naknade. Zatim je uvedena naknada za predsjednika/cu DZNAP-a. Inicijalno je ta naknada iznosila 1.250 kn, a zatim je ona povećana zbog stručnog angažmana u Radnoj skupini za pripremu novog ZAPSP-a i drugih aktivnosti. Uz to, povećao se i opseg poslova glavnog tajnika. Aktivnosti DZNAP-a općenito se kroz godine povećavale (uključivanja u međunarodna udruženja za prava novinara, otvaranje projekata, uključivanje fotoreportera u članstvo DZNAP-a i dr.) te su stoga i ovi troškovi povećani.

Vezano uz navedeno, postavlja se pitanje podnose li članovi upravnih i nadzornih tijela DZNAP-a redovito općoj skupštini članova pojedinačne izjave s podacima kako nalaže članak 232. stavak 3. ZAPSP-a te kako se predmetni izvještaji podnose. Predstavnica DZNAP-a navodi da se takvi izvještaji šalju svim članovima putem e-pošte prilikom slanja poziva za skupštinu, a tijekom same skupštine izvještaji se u ispisu stave na stol kako bi i tada svatko tko želi mogao izvršiti uvid u te podatke.

Inspekcijski nadzor zaključuje se u 14,05 sati te će biti nastavljen 30. listopada 2023. u 13,00 sati.

Inspekcijski nadzor nastavlja se 30. listopada 2023. s početkom u 13 h, a nadzoru prisustvuju službenice Zavoda gđa Daniela Kuštović Kokot, gđa Tatjana Kostel Radošević i gđa Marija Šiša Hrlić te gđa Valentina Wiesner, predsjednica DZNAP-a. Nadzor se provodi u sjedištu Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 78/I.

Točka 9.

Prikupljanje naknade – važeći ugovori o korištenju predmeta zaštite i cjenici

Od posljednjeg inspekcijskog nadzora nad radom DZNAP-a provedenog 2017. godine, sklopljeni su sljedeći ugovori.

Dana 10. prosinca 2017. godine sklopljen je između DZNAP-a i HDS ZAMP-a, s jedne strane, i društva Presscut d.o.o., Briefing Mediji d.o.o. te Press Clipping d.o.o., s druge strane, *Ugovor o uvjetima i naknadama za korištenje programskih sadržaja medija – novinarskih autorskih djela od strane korisnika tj. agencija za praćenje medija (press clipping agencija)*, a aneks tom ugovoru sklopljen je 21. studenog 2018. godine. Navedeni ugovor je istekao 31. prosinca 2019. godine.

Dana 30. listopada 2020. godine sklopljen je između DZNAP-a i HDS ZAMP-a, s jedne strane, i društva Presscut d.o.o., Briefing Mediji d.o.o. te Press Clipping d.o.o., odnosno press clipping agencija kao korisnika s druge strane, *Ugovor o uvjetima i naknadama za korištenje programskih sadržaja medija*, s primjenom od 1. siječnja 2020. godine do 31. prosinca 2024. godine. Ugovorom se uređuju načela i uvjeti korištenja programskih sadržaja medija koje *press clipping* agencije koriste u svrhu obavljanja djelatnosti praćenja medija tj. uvjeti pod kojima će *press clipping* agencije reproducirati, distribuirati i stavljati na raspolaganje krajnjim korisnicima programske sadržaje medija te određivanje autorske naknade sukladno odredbama članka 4. odnosno 5. Ugovora, koju se *press clipping* agencije obvezuju plaćati za korištenje programskih sadržaja medija. Člankom 4. stavcima 3. i 4. ugovora uređuje se kako se utvrđuje prosječna prodajna cijena distribuiranog novinarskog djela i novinarske objave dok se u stavku 7. istog članka uređuje da iznos prosječne prodajne cijene za 2020. godinu za novinarska djela (web i tisak) iznosi 5,65 kn, a za novinarske objave (radio i TV) 30,14 kuna.

Dana 9. studenog 2020. godine sklopljen je aneks tom ugovoru u kojem je utvrđena prosječna prodajna cijena za 2021. godinu za novinarska djela u iznosu od 5,53 kn, a za novinarske objave 29,83 kn, a 4. studenog 2021. aneks II istom ugovoru, u kojem je utvrđena prosječna prodajna cijena za 2022. godinu za novinarska djela u iznosu od 5,58 kn, a za novinarske objave 28,52 kn.

Predstavnica DZNAP-a navodi da je novim sklopljenim ugovorom iz 2020. godine izvršteno i pravo fotoreportera na naknadu za korištenje njihovih djela od strane *press clipping* agencija. Inače, kako je ugovor s agencijama zaključen krajem 2020. godine, ugovoreno je da će agencije naknadu za novinare

i fotoreportere za 2020. godinu podmiriti kroz 6 obročnih otplata. Svake godine sklapaju se dodaci glavnom ugovoru kojima se definiraju naknade za sljedeću godinu te je trenutno u pripremi aneks za 2024. godinu. Navodi se da *press clipping* agencije i nadalje ne dostavljaju cjelovite podatke o korištenju fotoreporterskih djela, što, uz činjenicu da znatan broj objavljenih fotografija niti ne sadrži podatak o njihovim autorima, predstavlja glavne razloge zbog kojih se isplata naknada fotoreporterima ne može izvršiti prema stvarnim podacima o korištenju njihovih autorskih djela.

Na pitanje službenica Zavoda je li to jedini ugovor koji DZNAP ima sklopljen s korisnicima predmeta zaštite, predstavnica DZNAP-a odgovara da je. Na poseban upit o tome kako su se raspoređivale naknade za fotoreportere do donošenja novog rješenja Zavoda iz 2022. godine, predstavnica DZNAP-a navodi da su se isplate vršile kroz glavarine.

DZNAP je predao u spis predmeta primjerke navedenih ugovora i dodataka ugovorima, zatim primjerak ugovora sklopljenog s nakladnikom Zadarski tjednik d.o.o. od 1. srpnja 2022., te primjerak ugovora o suradnji DZNAP-a i društva *Pixsell Media, d.o.o za usluge*, koje okuplja profesionalne fotografe i fotoreportere, sklopljenog 17. svibnja 2021. godine.

Točka 10. Suradnja DZNAP-a s drugim organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava

Službenice Zavoda otvaraju raspravu o ugovornoj suradnji DZNAP-a s organizacijom za kolektivno ostvarivanje prava HDS. Suradnja se odvija na temelju Ugovora o poslovnoj suradnji u ostvarivanju i zaštiti novinarskih autorskih prava sklopljenog 14. listopada 2008. Predstavnica DZNAP-a navodi da predmetni ugovor do danas nije mijenjan.

Postavlja se pitanje kako se odvija suradnja s HDS-om, ima li kakvih spornih pitanja suradnje te je li DZNAP u proteklom trogodišnjem razdoblju vršio provjeru poslovnih knjiga, računa ili druge dokumentacije HDS-a kako bi se prekontrolirala točnost podataka o korisnicima i primljenoj naknadi, a kako je to predviđeno člankom 4. stavkom 5. predmetnog ugovora o suradnji.

Predstavnica DZNAP-a navodi da je suradnja s HDS-om dobra i da suradnju s ovom organizacijom smatraju jamstvom uredne naplate, obračuna i raspodjele naknade njihovim nositeljima prava. DZNAP nije vršio provjeru rada HDS-a temeljem odredbe članka 4. stavka 5. Ugovora o suradnji.

O troškovima ugovorne suradnje s HDS-om raspraviti će se u nastavku inspeksijskog nadzora (pod točkom 11. ovoga zapisnika).

Na posebno pitanje Zavoda o tome kako se u praksi priprema Godišnje izvješće o transparentnosti, predstavnica DZNAP-a navodi da ovaj izvještaj priprema glavni tajnik DZNAP-a, u suradnji s HDS-om. S obzirom na određene nedostatke utvrđene u ovom godišnjem izvještavanju (detaljnije pod točkom 14. ovoga zapisnika), ukazuje se predsjednici DZNAP-a na to da je potrebno držati se svih zahtjeva koje u pogledu ovog izvještaja nalaže članak 251. ZAPSP-a te da DZNAP treba zatražiti stručnu pomoć pravne odnosno financijske službe HDS-a u pripremi odnosno završnoj kontroli godišnjih izvještaja DZNAP-a.

Na pitanje kako DZNAP dolazi do podataka o novim korištenjima predmeta zaštite odnosno novim obveznicima plaćanja, ali i o novim nositeljima prava, predstavnica DZNAP-a navodi da nositelje prava kontaktiraju putem dostupnih podataka, a i inače na različitim stručnim događanjima potiču novinare da se učlane u DZNAP. Nakladnike s kojima nemaju sklopljen ugovor DZNAP također poziva da dođu potpisati ugovor. Što se tiče utvrđivanja eventualnih novih obveznika plaćanja, predstavnica DZNAP-a navodi da bi mogući korisnik bio i *Media Toolkit*, koji u svojoj praksi prikuplja samo poveznice (linkove) vezane uz određeni sadržaj pa postoji dvojba u pogledu toga je li to korištenje sadržaja kako se podrazumijeva uobičajeno kod *press clipping* agencija.

Nadalje se postavlja pitanje o suradnji DZNAP-a s novoosnovanom organizacijom za kolektivno ostvarivanje prava nakladnika informativnih publikacija UNIP. Predstavnicu DZNAP-a navodi da ih UNIP nije uključio u pregovore s platformama te da ako UNIP ne uspije u pregovorima, niti novinari neće moći ostvariti pravo na svoj dio naknade za internetsko korištenje.

Nastavno na prethodno raspravljeno u okviru točke 4. ovoga zapisnika, a vezano uz neraspodjeljena sredstva za nakladnike, predstavnicu DZNAP-a navodi da će DZNAP izvršiti potrebne aktivnosti obavještanja nakladnika o njihovim pravima na naknadu, kako sredstva koja im prema Pravilniku pripadaju ne bi odlazila u zastaru.

Nadalje se, u smislu članka 251. stavka 2. podstavka 5. ZAPSP-a, postavlja pitanje o tome postoje li subjekti koji su izravno ili neizravno, u cijelosti ili djelomično u vlasništvu ili pod kontrolom DZNAP-a. Predstavnicu DZNAP-a navodi da nema takvih subjekata.

Na poseban upit službenica Zavoda o tome podnosi li DZNAP redovito propisana godišnja financijska izvješća Ministarstvu financija, predstavnicu DZNAP-a navodi da se izvješća redovito podnose. Na dodatne upite službenica Zavoda navodi se da na tako podnesena financijska izvješća nisu dobivali primjedbe.

Na pitanje službenica Zavoda o tome je li DZNAP u razdoblju od 2019. - 2022. godine bio korisnik donacija i potpora iz državnog proračuna odnosno proračuna jedinica lokalne uprave i samouprave, predstavnicu DZNAP-a navodi da nije.

Na poseban upit službenica Zavoda je li u razdoblju od 2019. - 2022. godine državno tijelo koje je nadležno za nadzor nad radom udruga prema Zakonu o udrugama (NN 74/14, 70/17, 98/19, 151/22) provelo inspekcijski nadzor nad poslovanjem DZNAP-a (članak 46. Zakona o udrugama), predstavnicu DZNAP-a navodi da nije.

Zatražen je i podatak o broju pokrenutih kaznenih i prekršajnih postupaka protiv neovlaštenih korisnika predmeta zaštite za razdoblje 2019. - 2022. Predstavnicu DZNAP-a navodi da nije bilo pokrenutih postupaka.

Točka 11.

Troškovi organizacije DZNAP i knjigovodstvene evidencije

Službenice Zavoda uvodno navode da su odgovorne osobe organizacije za kolektivno ostvarivanje prava dužne kontinuirano voditi brigu o tome da troškovi ostvarivanja prava ne budu veći od stvarnih i opravdanih troškova upravljanja pravima i da ti troškovi budu dokumentirani u skladu s najboljim računovodstvenim standardima. Vezano uz to, daje se uputa DZNAP-u da je troškove organizacije potrebno bolje dokumentirati i preciznije iskazati vezano uz djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava. U godišnjim izvješćima o transparentnosti strukturu troškova potrebno je jasnije opisati.

Prema podacima izdvojenim iz GIT-ova, troškovi DZNAP-a za izvještajno razdoblje 2019.-2022. (bez izdvajanja u fondove) iskazuju se u Tabeli 1.

GIT	Troškovi suradnje s HDS-om (20% od naknade za <i>press clipping</i>) I.	Troškovi DZNAP-a (izdvojeno od naknade za <i>press clipping</i>) II.	Ukupni troškovi (I.+II.)
GIT 2019.	370.484,98 kn	50.000,00 kn	420.484,98 kn
GIT 2020.	401.386,50 kn	108.000,00 kn	509.386,50 kn
GIT 2021.	404.242,16 kn	160.000,00 kn	564.242,16 kn
GIT 2022.	502.743,83 kn	100.000,00 kn	602.743,83 kn

Tabela 1

DZNAP je u tijeku nadzora pozvan da pojasni kontinuirano povećanje troškova organizacije DZNAP u razdoblju od 2019. do 2021. godine te je upitan za što su tako izdvojena sredstva bila utrošena u promatranom razdoblju. Predstavnicu DZNAP-a navodi da su u navedenom izvještajnom razdoblju slijedom povećanih opsega poslova u udruzi počeli naplaćivati rad koji je do tada obavljan bez naknade. O mjesečnim izdvajanjima za potrebe troškova DZNAP-a donose se odluke na temelju provedene suradnje glavnog tajnika s računovodstvenim servisom DZNAP-a i HDS-om.

Poziva se DZNAP da opiše tijek suradnje s HDS-om u prikupljanju i raspodjeli naknada nositeljima prava. Predstavnicu DZNAP-a navodi da podatke o korištenju predmeta zaštite dobivaju od *press clipping* agencija s kojima imaju sklopljen ugovor. Odluku o raspodjeli donosi Predsjedništvo i usvaja ju Skupština DZNAP-a. HDS po obračunu radi pojedinačne isplate i šalje specifikacije nositeljima prava DZNAP-a. Za HDS se izdvajaju troškovi temeljem ugovorne suradnje (iskazano u prvom stupcu u Tabeli 1 ove točke zapisnika).

Predstavnicu DZNAP-a dodaje da je nakon razdoblja epidemije COVID-19 osnovan i Fond solidarnosti u kojeg je inicijalno izdvojeno 10 000 kn, no u ovoj godini je za socijalne svrhe izdvojen iznos od 10 000 eura sredstava prikupljenih od zastare (neraspodjeljivi iznosi) te je taj iznos raspodijeljen na sve članove, zajedno s glavarinama, u bruto iznosu. Kao razlog za ovakvu odluku koja predstavlja socijalnu mjeru navodi se teška situacija u sektoru, budući da plaće novinara nisu visoke, a nije provedeno niti usklađivanje plaća s uvjetima inflacije.

Na pitanje službenica Zavoda daju li se zajmovi članovima DZNAP-a iz sredstava udruge, predstavnicu DZNAP-a navodi da je ranije dano nekoliko zajmova no u izvještajnom razdoblju nisu odobravani zajmovi.

Inspekcijski nadzor zaključen je u 15,35 sati te će nastavak nadzora biti zakazan pismenim putem.

Inspekcijski nadzor nastavlja se 10. studenoga 2023. godine, s početkom u 9,45 h, a nadzoru prisustvuju službenice Zavoda gđa Daniela Kuštović Kokot, gđa Tatjana Kostel Radošević i gđa Marija Šiša Hrlić, predstavnici DZNAP-a gđa Valentina Wiesner i g. Saša Paparella te predstavnici HDS ZAMP-a g. Davorin Penc, gđa Ana Felja te gđa Dijana Sokač. Nadzor se provodi u sjedištu HDS ZAMP-a u Zagrebu, Heinzelova 62a.

Nastavlja se rasprava o troškovima poslovanja organizacije DZNAP.

Nastavno na podatke DZNAP-a dostavljene Zavodu tijekom inspekcije putem e-pošte (23. listopada 2023. godine), kojima se detaljnije opisuju troškovi organizacije DZNAP za 2021. i 2022. godinu, proizlazi da su ti troškovi bili veći od onih iskazanih u GIT-ovima i uvrštenih u tabelu 1. ove točke zapisnika (u 2021. godini ukupno se iskazuju rashodi od 865.579,84 kn – od čega je potrebno izdvojiti troškove HDS-a te proizlazi da su troškovi DZNAP-a bili 362.835,99 kn, a u 2022. godini ukupno su iskazani rashodi od 1.044.206,25 kn - od čega je potrebno izdvojiti troškove HDS-a te proizlazi da su troškovi DZNAP-a bili 459.514,51). Kao najveće stavke troškova u tom dodatnom izvještaju ističu se intelektualne usluge i autorski honorari.

Predstavnicu DZNAP-a navodi da su u GIT-ovima iskazivali samo podatak koliko je za troškove organizacije izdvojeno iz prihoda s kojima se raspolagalo u toj godini, no da su se u te svrhe trošila dodatno i ranije kumulirana sredstva.

Službenice Zavoda upućuju na to da je u GIT-u potrebno detaljnije prikazati ukupne troškove koje je organizacija imala u izvještajnoj godini kao i sredstva za pokrivanje tih troškova (članak 251. stavak 3. točka 2. ZAPSP-a).

Točka 12. **Fondovi propisani ZAPSP-om**

Uvodno je istaknut značaj učinkovitog utvrđivanja nositelja prava koji imaju pravo na naknadu, pravovremene raspodjele prikupljenih naknada i sprječavanja nastupanja zastare te korištenja fondova na način propisan ZAPSP-om.

Također je naglašen značaj redovnih kontrola i urednog vođenja dokumentacije o trošenju sredstava dodijeljenih fizičkim ili pravnim osobama iz fondova DZNAP-a prema ZAPSP-u, za što su odgovorne same organizacije za kolektivno ostvarivanje prava.

Po izvršenju projekta potrebno je zatražiti i pregledati račune za pojedine troškove projekta, studentske ili druge ugovore suradnika na projektu i ostalu financijsku dokumentaciju. Troškovi projekata koji se odobravaju prema broju utrošenih radnih sati korisnika sredstava također trebaju biti opravdani i u razumnim okvirima.

Neraspodjeljivi iznosi koji su u zastari jer se nisu mogli raspodijeliti nakon isteka tri godine od završetka financijske godine u kojoj je naplaćen prihod od prava trebaju biti evidentirani u Fondu neraspodjeljivih iznosa kako je predviđeno ZAPSP-om te Pravilnikom o fondovima, a ta je sredstva dopušteno koristiti isključivo za socijalne, kulturne i obrazovne aktivnosti na korist nositelja prava.

Na pitanje jesu li se u izvještajnom razdoblju neraspodjeljivi iznosi trošili i za poslovanje DZNAP-a, predstavnica DZNAP-a navodi da jesu (primjerice, za troškove sjednica Predsjedništva na kojima se odlučivalo o kulturnim projektima koji su se financirali iz neraspodjeljivih iznosa). Trošenja iz Fonda neraspodjeljivih iznosa odnosila su se još na već spomenuta izdvajanja u Fond solidarnosti (socijalne svrhe), na obrazovanje predstavnika upravnih tijela udruge (Specijalistički poslijediplomski studij iz intelektualnog vlasništva te edukacija vezana uz fondove EU-a) te na odobrene kulturne projekte.

Predstavnica DZNAP-a pojašnjava da o odobravanju kulturnih projekata koji se financiraju iz Fonda neraspodjeljivih iznosa odlučuje Predsjedništvo DZNAP-a, na prijedlog tročlane komisije, koja je dužna paziti na potencijalni sukob interesa. Komisija daje i procjenu opravdanosti predložene satnice. Na polovici izvršenja projekata izvršitelji su dužni podnijeti izvještaj o statusu projekta te se često od strane komisije u ovoj fazi projekta zahtijevaju i dorade. Prvi dio sredstava isplaćuje se izvršiteljima na početku, a drugi po izvršenju projekta. Imali su samo dva slučaja u kojima su izvršitelji trebali vratiti dodijeljen im iznos iz Fonda. Navodi da je DZNAP imao 2019. godine planiran dugoročni projekt s Hrvatskim novinarskim društvom za poticanje autorskih novinarskih prava (u iznosu od 209.103,07 kn); održano je nekoliko radionica o autorskim pravima i dva okrugla stola, no projekt se uslijed pandemije nije mogao nastaviti u planiranom obliku te su neutrošena sredstva vraćena na račun DZNAP-a.

Predstavnica DZNAP-a navodi da će se u daljnjem tijeku poslovanja formirati radna skupina unutar predsjedništva DZNAP-a koja će biti zadužena za kontrolu troškova svih projekata.

Prema podacima iz GIT-ova za izvještajno razdoblje 2019.-2022., podaci o neraspodjeljivim iznosima iskazuju se u Tabeli 2.

Godina	Neraspodjeljivi iznosi na kraju izvještajnog razdoblja
2019.	130.961,94 kn
2020.	134.753,14 kn
2021.	491.227,12 kn
2022.	191.739,05 kn

Tabela 2

Postavlja se pitanje koje mjere poduzima DZNAP u cilju identificiranja nositelja prava odnosno njihovih nasljednika kako prikupljena sredstva ne bi otišla u zastaru. Predstavnica DZNAP-a navodi da se

izvješćuju novinari koji nisu dostavili podatke potrebne za isplatu dodijeljene im naknade (vidljivo na stranici organizacije: <https://dznep.hr/poziv-molimo-sve-autore-novinare-i-fotoreportere-kojima-jos-nije-isplacena-naknada-da-se-sto-prije-jave-tajniku-dznep-a/>), a poduzet će se i aktivnosti usmjerene boljoj realizaciji isplate dodijeljenih naknada nakladnicima, sukladno utvrđenom u ranijem tijeku ovoga nadzora.

Izuzeta je dokumentacija o dodjeli sredstva iz fondova DZNAP-a po provedenom natječaju u dva predmeta, koja će biti pregledana u Zavodu.

Točka 13. Raspodjela prikupljenih naknada

Nadziranom subjektu dostavljene su u tijeku nadzora na popunjavanje tablice u *Excel* formatu vezane uz prihode i rashode, obračun naknada i fondove za izvještajno razdoblje od 2019. do 2022. godine. Iz popunjenih tablica ocjenjuje se da DZNAP može iskazati podatke prema tako zadanim kriterijima.

Službenice Zavoda uvodno utvrđuju kako DZNAP u proteklom razdoblju nije na vrijeme dostavljao Zavodu revidirane opće obračune raspodjele, a što je obveza organizacija za kolektivno ostvarivanje prava propisana člankom 244. stavkom 12. ZAPSP-a odnosno odgovarajućom odredbom ranije važećeg ZAPSP-a, pa se organizaciju trebalo podsjećati na njene zakonske obaveze.

Predstavnica DZNAP-a predaje službenicama Zavoda revidirani opći obračun raspodjele za 2022. godinu.

Vezano uz isplatu naknade medijskim nakladnicima, postavlja se pitanje postoji li krovni ugovor ranije potpisan s organizacijom nakladnika ili je na snazi samo 32 individualno sklopljena ugovora s nakladnicima. Predstavnica DZNAP-a navodi da s nakladnicima DZNAP nema sklopljen krovni ugovor iako su pregovori bili vođeni prije određenog broja godina unutar koordinacije u HUP-u. Isplata naknade prema omjeru 50:50 vrši se sukladno usvojenom Pravilniku o raspodjeli te odlukama Skupštine DZNAP-a. Slijedom toga potpisuju se pojedinačni ugovori s medijskim nakladnicima.

Prema podacima iz GIT-ova za izvještajno razdoblje 2019.-2022. godine, podaci o prihodima DZNAP-a za raspodjelu nositeljima prava iskazuju se u Tabeli 3.

Godina	Prihodi za raspodjelu nositeljima prava*
2019.	1.431.939,90 kn
2020.	1.497.546,02 kn
2021.	1.456.968,65 kn
2022.	1.900.975,32 kn

Tabela 3

**sredstva raspoloživa za raspodjelu prikupljena su u prethodnoj godini*

Nadalje, GIT-ovima su obuhvaćeni i podaci koji se odnose na dodijeljene, a neisplaćene iznose, kako se za izvještajno razdoblje 2019.-2022. navode u Tabeli 4:

Godina	Iznos dodijeljenih a neisplaćenih sredstava na kraju izvještajnog razdoblja	Obuhvaćene financijske godine
2019.	946.998,60 kn	2014.-2019. (5)
2020.	1.036.749,90 kn	2015.-2020. (5)
2021.	726.043,22 kn	2016.-2021. (5)
2022.	824.523,70 kn	2019.-2022. (3)

Tabela 4

Postavlja se pitanje o razlozima visokih iznosa dodijeljenih a neisplaćenih sredstava DZNAP-a za ovo izvještajno razdoblje. Predstavnicu DZNAP-a navodi da se u većini slučajeva znaju nositelji prava na naknadu (osim kod nekih internetskih medijskih nakladnika). Iznosi koji pripadaju nositeljima prava u nekim slučajevima su niski te nositelji prava nisu zainteresirani za isplatu, unatoč tome što su bili obaviješteni. Ima i par slučajeva, kako je ranije navedeno, u kojima su medijski nakladnici izjavili da ne žele participirati u ovoj raspodjeli DZNAP-a. No, poduzet će se dodatne aktivnosti izvješćivanja medijskih nakladnika o dodijeljenim im sredstvima za raspodjelu.

DZNAP-u je dana uputa da zajedno s HDS-om pregleda obrazac ugovora koji se sklapa s nakladnicima i ažurira ga. Posebno se ukazuje na to da rok za isplatu naknade naveden u članku 3. ugovora treba biti usklađen s rokom navedenim u članku 244. stavku 4. ZAPSP-a.

Postavlja se pitanje od koje je godine DZNAP započeo s isplatom autorskih naknada za novinare fotoreportere i na koju godinu/godine se ta isplata odnosila te je odgovoreno da je prva godina isplate bila 2021.

Točka 14.

Godišnja izvješća o transparentnosti DZNAP-a i revizorska izvješća

Službenice Zavoda uvodno utvrđuju da je tijekom pandemije bolesti COVID-19, iako nije obavljena inspekcija u sjedištima organizacija za kolektivno ostvarivanje prava, Zavod bio u pismenom i telefonskom kontaktu s organizacijama za kolektivno ostvarivanje prava te je ukazivao na sadržajne nedostatke objavljenih izvješća o transparentnosti, pa je tako i DZNAP-u ukazano na određene nedostatke te je dana uputa o obaveznom sadržaju ovih izvještaja.

Službenice Zavoda i ovom prilikom ponovno ukazuju na to da godišnje izvješće o transparentnosti treba sadržavati sve podatke iz članka 251. ZAPSP-a, koji ujedno u stavku 5. određuje koji podaci iz tog izvješća moraju biti revidirani: financijsko izvješće koje sadrži bilancu ili izvješće o imovini i obvezama, račun prihoda i rashoda te izvješće o novčanom tijeku ali i svi financijski podaci koji su navedeni u stavcima 3. i 4. navedenoga članka². Stoga je pri ugovaranju godišnjeg angažmana revizora potrebno uzeti u obzir sve elemente koji podliježu revizorskom pregledu.

Utvrđuje se da u GIT-ovima za 2021. i 2022. godinu nije sadržano cjelovito revidirano financijsko izvješće, detaljnije navedeno u prethodnom odlomku, nego samo skraćene (nepotpune) verzije što se ukazuje kao nepravilnost. Stoga je naloženo nadziranom subjektu da Godišnje izvješće o transparentnosti za 2022. godinu vrati na dopunu revizoru kako bi revidirao sve podatke propisane u članku 251. ZAPSP-a. Uz navedeno, u ovom izvješću struktura troškova organizacije DZNAP treba biti jasnije opisana. Novo revidirano izvješće treba biti dano na usvajanje Skupštini DZNAP-a i potom objavljeno na mrežnoj stranici DZNAP-a, uz napomenu da se radi o dopuni GIT-a.

Veći dio iskazanih podataka u GIT-ovima i pripadajućim revizorskim izvješćima analiziran je u prethodnom tijeku nadzora i konstatiran u ovom zapisniku.

Točka 15.

Zaključna razmatranja i upute nadziranom subjektu

- a) Poziva se DZNAP da u roku od 3 mjeseca od dana potpisivanja ovoga zapisnika uredi mrežnu stranicu na način kako je navedeno u točki 2. ovoga zapisnika i da sve podatke na stranici održava ažurnim.

² Za neprofitnu organizaciju kao što je DZNAP revidirana moraju biti izvješća koja su neprofitne organizacije dužne sastavljati prema Zakonu o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija: financijsko izvješće koje sadrži bilancu te izvještaj o prihodima i rashodima. Uz to, revidirani moraju biti i svi financijski podaci navedeni u članku 251. stavcima 3. i 4. ZAPSP-a.

- b) Poziva se DZNAP da u roku od 3 mjeseca od dana potpisivanja ovoga zapisnika usvoji izmjene i dopune internih pravila kako su utvrđene u točki 3. ovoga zapisnika.

Pravilnik za prijavljivanje projekata potrebno je staviti van snage odnosno uskladiti ga sa zahtjevima ZAPSP-a.

DZNAP će sve izmjene internih pravila prije usvajanja uputiti na pregled Pravnoj službi HDS ZAMP-a, s obzirom na to da s ovom organizacijom ima ugovorenu podršku za obavljanje pravnih poslova.

Organizacije za kolektivno ostvarivanje prava dužne su bez odlaganja izvijestiti Zavod o svakoj promjeni u pogledu ispunjavanja propisanih uvjeta i stručnih mjerila na temelju kojih im je rješenje izdano.

- c) Poziva se DZNAP da dostavi Zavodu cjeloviti pregled korekcija radi pogrešaka u isplatama naknada za 2020. i 2021. godinu (podaci o pojedinačnim nositeljima prava ne trebaju biti vidljivi, nego samo korekcije).

DZNAP je upozoren na to da je izračune isplata dužan vršiti pažljivo i bez pogrešaka, budući da je to jedna od temeljnih zadaća organizacije za kolektivno ostvarivanje prava.

S DZNAP-om je tijekom nadzora dogovoreno da će se prvi dio korekcija dostaviti u roku od 30 dana od dana potpisivanja ovoga zapisnika, a drugi dio do 31. ožujka 2024. godine.

- d) Vezano uz izneseni podatak da 90% neraspodjeljivih iznosa naknada pripada medijskim nakladnicima, sukladno navedenom u točki 4. ovoga zapisnika, poziva se DZNAP da u roku od 30 dana od dana zaključenja ovoga zapisnika izvrši navedene aktivnosti objave propisanih informacija na mrežnim stranicama organizacije i obavještavanja nakladnika o njihovim pravima na naknadu, kako sredstva koja im prema Pravilima o raspodjeli naplaćenih autorskih naknada pripadaju ne bi odlazila u zastaru. Najkasnije do 31. ožujka 2024. godine DZNAP će izvijestiti ovaj Zavod o tome koliko se nakladnika odazvalo pozivu te koliko je sredstava slijedom sklapanja novih ugovora raspoređeno (isplaćeno) nakladnicima.
- e) Odgovorne osobe organizacije za kolektivno ostvarivanje prava dužne su kontinuirano voditi brigu o tome da troškovi ostvarivanja prava ne budu veći od stvarnih i opravdanih troškova upravljanja pravima te da ti troškovi budu dokumentirani u skladu s najboljim računovodstvenim standardima. Dana je dodatna uputa DZNAP-u da je u predstojećem izvještajnom razdoblju troškove organizacije potrebno bolje dokumentirati i vezati uz djelatnost kolektivnog ostvarivanja prava.
- f) Sukladno navedenom u točki 12. ovoga zapisnika, DZNAP će u roku od 3 mjeseca od dana potpisivanja ovoga zapisnika uspostaviti Radno tijelo koje će biti zaduženo za kontrolu financijske i druge dokumentacije vezane uz korištenje sredstava iz fondova DZNAP-a.
- g) Sukladno navedenom u točki 14. ovoga zapisnika, naloženo je nadziranom subjektu da Godišnje izvješće o transparentnosti za 2022. godinu vrati na dopunu revizije revizoru kako bi revidirao sve podatke propisane u članku 251. ZAPSP-a. U GIT-u treba biti sadržano cjelovito revidirano financijsko izvješće, a struktura troškova organizacije DZNAP treba u izvješću biti jasnije opisana. Novo revidirano izvješće treba biti dano na usvajanje Skupštini DZNAP-a u roku od 3 mjeseca od dana potpisivanja ovoga zapisnika i potom objavljeno na mrežnoj stranici DZNAP-a, uz napomenu pri objavi da se radi o dopunjenom GIT-u.

Službenice Zavoda zaključujući inspekcijski nadzor pozivaju odgovorne osobe DZNAP-a da u pogledu pojedinih pitanja/potrebni aktivnosti navedenih u ovom zapisniku postupe na način i u rokovima kako su dane upute u tijeku ovog inspekcijskog nadzora te da o navedenom izvijeste ovaj Zavod (kontakt

podaci službenica: Daniela Kuštović Kokot, adresa e-pošte: dkustovic@dziv.hr; Tatjana Kostel Radošević, adresa e-pošte: tkostel@dziv.hr i Marija Šiša Hrlić, adresa e-pošte: marija.hrlic@dziv.hr).

Zavod će po analizi svih podataka zatraženih u ovom inspekcijskom nadzoru i izuzetih dokumenata, te po zaprimanju naknadnih obavijesti o postupanju prema uputama Zavoda, po potrebi dati DZNAP-u i daljnje upute odnosno mjere.

Inspekcijski nadzor nad DZNAP-om završen je 10. studenoga 2023. godine u 12,20 sati.

Ovaj zapisnik bit će sastavljen i potpisan u tri istovjetna primjerka (jedan primjerak za DZNAP, drugi za HDS, a treći za Zavod). Zapisnik će u nacrtu biti poslan putem e-pošte na pregled svim osobama koje su sudjelovale u inspekcijskom nadzoru, koje ga nakon pregleda i konačnog usvajanja potpisuju.

Potpisivanje zapisnika izvršit će se 1. prosinca 2023. godine, u prostorijama HDS ZAMP-a u Zagrebu.

Predstavnici DZNAP-a:

gđa Valentina Wiesner
predsjednica DZNAP-a

g. Saša Paparella
glavni tajnik DZNAP-a

Predstavnici HDS ZAMP-a:

g. Davorin Penc
voditelj Sektora pravnih poslova i razvoja poslovanja, HDS ZAMP

gđa Ana Felja
voditeljica Odjela audiovizualnih, literarnih i dramskih prava, HDS ZAMP

gđa Dijana Sokač
financijski suradnik, HDS ZAMP

Ovlaštene službenice Zavoda:

gđa Daniela Kuštović Kokot
voditeljica Samostalne službe za autorsko pravo te europske i međunarodne poslove

gđa Tatjana Kostel Radošević
voditeljica Službe za planiranje, financije i kontrolu

gđa Marija Šiša Hrlić
voditeljica Odjela za autorsko i srodna prava te provedbu prava intelektualnog vlasništva
